

Gweithredu Argymhellion Adroddiad Ymchwiliad Craffu Cludiant Ôl-16 i Addysg Bellach

Bwriadau'r Aelod Cabinet (Tachwedd 2015)

Hoffai'r Aelod Cabinet ddiolch i'r Ymchwiliad Craffu am eu gwaith trwyadl a chynhwysfawr yn y maes, ac yn arbennig am barodrwydd yr ymchwiliad i ystyried lleihau costau yn ogystal â gwella'r Gwasanaeth. Ymddiheurir am yr oedi yn cyflwyno'r adroddiad hwn. Roedd hi'n fwriad gweithredu ar newid geiriad y polisi ar gyfer Medi 2015, ond daeth cyfnod PURDAH ar draws y gwaith a chollwyd y cyfle i allu cyflwyno'r newidiadau mewn pryd.

Rhennir yr argymhellion i dri chategori:

- gweithredu yn syth,
- cydweithio yn y tymor canolig gyda gwasanaethau/ partneriaid eraill er mwyn ymchwilio i ymarferoldeb gweithredu'r argymhellion,
- peidio ystyried yr argymhellion hyn am y tro

Wrth gyfeirio at argymhellion penodol, defnyddir y rhifau sydd ar eu cyfer yn y 'Crynodeb o'r Argymhellion' a geir ar dudalennau 7 ac 8 o'r adroddiad.

Gweithredu'n syth

Argymhelliad	Beth sydd wedi digwydd a phryd	Effaith y gweithredu
5 Mae angen cysondeb yn y ddarpariaeth a'r trefniadau ar draws Gwynedd er rhoi cyfle cyfartal a theg i bawb	Mae geiriad y Polisi Cludiant Ôl-16 Oed wedi cael ei ddiweddarau er mwyn codi un pris yn unig ar gyfer Tocyn Teithio 16+, a thrwy hynny, diddymu unrhyw wahaniaethu mewn pris wrth deithio i ysgol neu goleg lleol (dalgyllch) neu i unrhyw sefydliad sydd wedi'i nodi yn y polisi. Gosodir un pris yn £100 y tymor. Roedd bwriad i gyflwyno'r newid hwn erbyn Medi 2015, ond daeth cyfnod Purdah yn ystod yr adeg pan fwriadwyd cyhoeddi'r newid. Mae'r polisi cyfredol yn nodi y bydd unrhyw newidiadau i'r Polisi Cludiant Ôl-16 yn cael eu penderfynu cyn Gwyliau'r Pasg cyn dechrau'r flwyddyn academaidd ddilynol, ac y byddai'r newidiadau yn dod i rym ar y 1af o Fedi canlynol. Felly, bwriedir gweithredu'r newid polisi o'r 1af o Fedi 2016.	Bydd codi un pris yn unig a dileu'r cysyniad o ddalgyllch yn sicrhau cysondeb o ran y ddarpariaeth a'r trefniadau sydd ar gael i bawb, boed yn ddisgyblion ysgol neu fyfyrwyr coleg, lle bynnag bônt yn byw.

6	Mae angen adolygu'r dalgylchoedd i leihau amseroedd a phellteroedd teithio dysgwyr/myfyrwyr yn unol â'r Canllaw Statudol Teithio gan Ddysgwyr	Mae geiriad y Polisi Cludiant Ôl-16 Oed wedi cael ei ddiweddarau er mwyn codi un pris yn unig ar gyfer Tocyn Teithio 16+, a thrwy hynny, diddymu unrhyw wahaniaethu mewn pris wrth deithio i ysgol neu goleg lleol (dalgyllch) neu i unrhyw sefydliad sydd wedi'i nodi yn y polisi. Gosodir un pris yn £100 y tymor. Roedd bwriad i gyflwyno'r newid hwn erbyn Medi 2015, ond daeth cyfnod Purdah yn ystod yr adeg pan fwriadwyd cyhoeddi'r newid. Mae'r polisi cyfredol yn nodi y bydd unrhyw newidiadau i'r Polisi Cludiant Ôl-16 yn cael eu penderfynu cyn Gwyliau'r Pasg cyn dechrau'r flwyddyn academaidd ddilynol, ac y byddai'r newidiadau yn dod i rym ar y 1af o Fedi canlynol. Felly, bwriedir gweithredu'r newid polisi o'r 1af o Fedi 2016.	Mae geiriad newydd y polisi yn diddymu'r cysyniad o ddalgyllch o ran cludiant ôl-16. Bydd hyn yn caniatáu i'r dysgwyr fynychu'r sefydliad mwyaf addas iddynt heb i amrywiaeth yng nghost Tocyn Teithio 16+ orfod fod yn ystyriaeth.
12c	Dylid, ar sail y dystiolaeth a ganfuwyd yn ystod yr ymchwiliad craffu, gosod un pris i bawb.	Mae geiriad y Polisi Cludiant Ôl-16 Oed wedi cael ei ddiweddarau er mwyn codi un pris yn unig ar gyfer Tocyn Teithio 16+, a thrwy hynny, diddymu unrhyw wahaniaethu mewn pris wrth deithio i ysgol neu goleg lleol (dalgyllch) neu i unrhyw sefydliad sydd wedi'i nodi yn y polisi. Gosodir un pris yn £100 y tymor. Roedd bwriad i gyflwyno'r newid hwn erbyn Medi 2015, ond daeth cyfnod Purdah yn ystod yr adeg pan fwriadwyd cyhoeddi'r newid. Mae'r polisi cyfredol yn nodi y bydd unrhyw newidiadau i'r Polisi Cludiant Ôl-16 yn cael eu penderfynu cyn Gwyliau'r Pasg cyn dechrau'r flwyddyn academaidd ddilynol, ac y byddai'r newidiadau yn dod i rym ar y 1af o Fedi canlynol. Felly, bwriedir gweithredu'r newid polisi o'r 1af o Fedi 2016.	Mae geiriad newydd y polisi yn gosod un pris i bawb.
9	Mae angen sicrhau cyd-ddealltwriaeth y darparwyr addysg bellach a Galw Gwynedd o Bolisi Cludiant Ôl-16 Cyngor Gwynedd	Mae geiriad y Polisi Cludiant Ôl-16 Oed wedi cael ei ddiweddarau er mwyn codi un pris yn unig ar gyfer Tocyn Teithio 16+, a thrwy hynny, diddymu unrhyw wahaniaethu mewn pris wrth deithio i ysgol neu	Mae geiriad ac amodau'r polisi newydd yn llawer symlach ac yn mynd i fod o gymorth er mwyn sicrhau cyd-ddealltwriaeth y darparwyr addysg bellach a Galw Gwynedd o'r polisi.

		<p>goleg lleol (dalgyllch) neu i unrhyw sefydliad sydd wedi'i nodi yn y polisi. Gosodir un pris yn £100 y tymor.</p> <p>Roedd bwriad i gyflwyno'r newid hwn erbyn Medi 2015, ond daeth cyfnod Purdah yn ystod yr adeg pan fwriadwyd cyhoeddi'r newid. Mae'r polisi cyfredol yn nodi y bydd unrhyw newidiadau i'r Polisi Cludiant Ôl-16 yn cael eu penderfynu cyn Gwyliau'r Pasg cyn dechrau'r flwyddyn academaidd ddilynol, ac y byddai'r newidiadau yn dod i rym ar y 1af o Fedi canlynol. Felly, bwriedir gweithredu'r newid polisi o'r 1af o Fedi 2016.</p>	
10	Dylid, yn ysbryd Ffordd Gwynedd, sicrhau bod cwestiynau defnyddwyr yn cael eu hateb gan eu cyswllt cyntaf	<p>Mae geiriad y Polisi Cludiant Ôl-16 Oed wedi cael ei ddiweddarau er mwyn codi un pris yn unig ar gyfer Tocyn Teithio 16+, a thrwy hynny, diddymu unrhyw wahaniaethu mewn pris wrth deithio i ysgol neu goleg lleol (dalgyllch) neu i unrhyw sefydliad sydd wedi'i nodi yn y polisi. Gosodir un pris yn £100 y tymor.</p> <p>Roedd bwriad i gyflwyno'r newid hwn erbyn Medi 2015, ond daeth cyfnod Purdah yn ystod yr adeg pan fwriadwyd cyhoeddi'r newid. Mae'r polisi cyfredol yn nodi y bydd unrhyw newidiadau i'r Polisi Cludiant Ôl-16 yn cael eu penderfynu cyn Gwyliau'r Pasg cyn dechrau'r flwyddyn academaidd ddilynol, ac y byddai'r newidiadau yn dod i rym ar y 1af o Fedi canlynol. Felly, bwriedir gweithredu'r newid polisi o'r 1af o Fedi 2016.</p>	Mae geiriad ac amodau'r polisi newydd yn llawer symlach ac yn mynd i fod o gymorth er mwyn sicrhau bod cwestiynau defnyddwyr yn cael eu hateb gan eu cyswllt cyntaf.
11	Mae angen i Gyngor Gwynedd a'r darparwyr addysg ôl-16 gydweithio'n agos i ddarparu gwybodaeth gyson, berthnasol a phwrpasol ar gyfer dysgwyr a'u teuluoedd gan ddefnyddio dulliau amrywiol ac addas sydd yn sicrhau cyfle cyfartal i bawb	Bydd angen adolygu'r holl deunydd cyfathrebu sydd yn ymwneud â'r Polisi Cludiant Ôl-16 er mwyn cydfynd â geiriad y polisi newydd ac unrhyw drefniadau newydd eraill (boed hynny ar y wefan, gohebiaeth i ddisgyblion ysgol, sgript gweithwyr Galw Gwynedd, ayyb)	Hyn heb ei wneud eto.

12ch	Dylid sicrhau bod y gwasanaeth yn cynnig cyfle cyfartal i fyfyrwyr coleg a dysgwyr ysgolion uwchradd.	Ystyrir bod argymhelliad 12ch yn debyg iawn i argymhelliad 5 (uchod), a bod dileu'r cysyniad o ddalgylch yn cyfrannu tuag at weithredu'r argymhelliad hwn.	Bydd codi un pris yn unig a dileu'r cysyniad o ddalgylch yn sicrhau cysondeb o ran y ddarpariaeth a'r trefniadau sydd ar gael i bawb, boed yn ddisgyblion ysgol neu fyfyrwyr coleg, lle bynnag bônt yn byw.
3	Dylid adeiladu ar y sylfaen o weithio mewn partneriaeth gyda'r amrywiol sefydliadau i drefnu gwasanaeth pwrpasol	Ystyrir bod argymhelliad 3 ar waith yn barhaol.	Mae pob partner yn cyfrannu at wella'r ddarpariaeth sydd ar waith.

Cydweithio yn y tymor byr/canolig gyda gwasanaethau/ partneriaid eraill er mwyn ymchwilio i ymarferoldeb gweithredu'r argymhellion

Cafwyd peth drafferth wrth adnabod y cynrychiolydd cywir o Goleg Llandrillo-Menai ar gyfer trafod rhai o'r argymhellion. Mae trafodaethau rhagarweiniol wedi'u cynnal gyda Grŵp Llandrillo-Menai mewn perthynas ag argymhellion 1, 12b, 5, 7 a 12dd. Bydd ymateb swyddogol Grŵp Llandrillo-Menai yn llywio cyfeiriad datblygiad yr argymhellion hyn.

Argymhelliad	Beth sydd wedi digwydd a phryd	Effaith y gweithredu
1	Er gwella manteision i'r dysgwyr/myfyrwyr a'u teuluoedd, lleihau prosesau ac yn ysbryd Ffordd Gwynedd, dylid cydweithio'n agosach ac i negodi efo Grŵp Colegau Llandrillo Menai i fod yn asiant i Gyngor Gwynedd	Mae ffigurau niferoedd a chostau cynhyrchu'r tocynnau teithio yn cael eu darparu i'r Coleg.
12b	Ar sail y dystiolaeth a ganfuwyd yn ystod yr ymchwiliad craffu argymhellir y dylid ystyried cyfuniad o opsiynau. Opsiynau 3, 6 a 7 - newid i system tocynnau, trosglwyddo gwasanaeth cludiant i'r coleg a gweinyddiaeth tocynnau cludiant coleg i Grŵp Colegau Llandrillo Menai.	Dim o ran trosglwyddo'r gwasanaeth cludiant i'r coleg. Gweler 1 uchod o ran trosglwyddo gweinyddiaeth tocynnau cludiant i'r coleg.
5	Mae angen cysondeb yn y ddarpariaeth a'r trefniadau ar draws Gwynedd er rhoi cyfle	Trafodwyd y newid geiriad polisi arfaethedig efo cynrychiolwyr Coleg Llandrillo-Menai. Nid oedd

	cyfartal a theg i bawb	gwrthwynebiad i'r egwyddor o ddileu'r cysyniad o ddalgylch na chodi un pris ar bawb. Ond roedd y cynrychiolwyr angen amser i ystyried yn llawn oblygiadau'r newid yn y polisi.	
7	Mae angen i'r darparwyr addysg ôl-16 gydweithio i roi systemau yn eu lle i gasglu data er darganfod os ydi costau teithio yn arwain i fyfyrwyr ddisgyn allan o addysg bellach	Trafodwyd yr argymhelliad hwn efo cynrychiolwyr Coleg Llandrillo-Menai. Bwriedir gofyn i Gonsortiw Addysg Ôl-16 Gwynedd ac Ynys Môn edrych ar yr elfen hon. Dydyn ni ddim wedi trafod hyn efo nhw eto.	Rydym yn disgwyl ymateb swyddogol gan y coleg mewn perthynas â'r argymhelliad.
12dd	Dylid parhau gyda'r ymarfer da o'r ddarpariaeth athrawon / darlithwyr peripatetig ac adeiladu ar y sylfaen o weithio mewn partneriaeth a'i adolygu'n rheolaidd.	Trafodwyd yr argymhelliad hwn efo cynrychiolwyr Coleg Llandrillo-Menai.	Rydym yn disgwyl ymateb swyddogol gan y coleg mewn perthynas â'r argymhelliad.
4	Dylid cael Polisi Cludiant Ôl-16 pwrpasol sydd yn ystyried modd y dysgwyr/myfyrwyr a'u teuluoedd i dalu am gostau cludiant	Ystyrir bod y Lwfans Cynhaliaeth Addysg (LCA) eisoes yn cyfrannu at weithredu argymhelliad 4. Fodd bynnag, codwyd y mater gyda chynrychiolydd Grŵp Llandrillo-Menai gyda'r bwriad o leihau'r amser a gymerir i sicrhau taliad cyntaf y LCA. Yn ogystal, mae'r Aelod Cabinet wedi gofyn i'r Adran Addysg edrych i mewn i'r posibilrwydd o sefydlu system lle y gellir gwneud rhandaliadau (yn hytrach na gorfod talu un swm ar ddechrau'r tymor). Mae trafod wedi bod gyda Galw Gwynedd ac Uned Cyllid (Incwm) y Cyngor o ran galluogi talu am docyn £100 trwy gyfrwng Debyd Uniongyrchol (a thrwy hynny rhannu'r gost i daliadau misol).	Rydym yn disgwyl ymateb swyddogol gan y coleg mewn perthynas â'r argymhelliad. Bydd y system talu trwy gyfrwng Debyd uniongyrchol yn ei le i'w dreialu ar gyfer taliadau £100 Tymor yr Haf 2016.

Mae trafodaethau hefyd wedi'u cynnal gyda'r Uned Gludiant Integredig mewn perthynas ag argymhelliad 2 a 12b.

Argymhelliad	Beth sydd wedi digwydd a phryd	Effaith y gweithredu
2	Dylid adolygu'r Polisi Cludiant Ôl-16 i sicrhau Polisi addas a phwrpasol i gyfarch gofynion y Mesur Teithio gan Ddysgwyr (Cymru) 2008 a'r Canllaw Teithio gan Ddysgwyr – Darpariaeth Statudol a Chanllaw Gweithredol Mehefin 2014	Mae dysgwyr/myfyrwyr sydd yn defnyddio llwybrau cludiant cyhoeddus o dan dendr i'r Cyngor ar eu Tocyn Teithio 16+ yn parhau i gael teithio ar unrhyw amser ar y llwybrau rheiny, ond oherwydd safbwynt y darparwyr cludiant masnachol, mae defnyddio Tocyn Teithio 16+ ar y llwybrau cludiant cyhoeddus masnachol wedi'i gyfyngu i siwrne benodol ar ddechrau'r dydd a siwrne benodol ar ddiwedd y dydd.
12b	Ar sail y dystiolaeth a ganfuwyd yn ystod yr ymchwiliad craffu argymhellir y dylid ystyried cyfuniad o opsiynau. Opsiynau 3, 6 a 7 - newid i system tocynnau , trosglwyddo gwasanaeth cludiant i'r coleg a gweinyddiaeth tocynnau cludiant coleg i Grŵp Colegau Llandrillo Menai.	Fodd bynnag, mae darparwyr cludiant cyhoeddus masnachol yn anfodlon caniatáu i ddysgwyr/myfyrwyr deithio ar lwybr unrhyw amser gan fod hynny'n gallu lleihau'r nifer seddi sydd ar gael iddynt i'w gwerthu i'r cyhoedd. Felly, mae defnyddio Tocyn Teithio 16+ ar y llwybrau cludiant cyhoeddus masnachol yma wedi'i gyfyngu i siwrne benodol ar ddechrau'r dydd a siwrne benodol ar ddiwedd y dydd.

Gofynnwyd hefyd am eglurder o ran effaith posib y Cynllun Tocynnau Teithio Rhatach i Bobl Ifanc.

Argymhelliad	Beth sydd wedi digwydd a phryd	Effaith y gweithredu
	Mae'r cynllun newydd wedi dod i rym ym mis Medi 2015 ac yn cynnig traean o ddisgownt i bob person ifanc 16, 17 ac 18 oed yng Nghymru sy'n teithio ar fysiau cyhoeddus dan dendr i'r Cyngor neu fysiau cyhoeddus masnachol lleol. Dydy'r cynllun yma ddim yn lleihau'r costau i'r Adran Addysg o ran y seddi sy'n cael eu prynu ar gyfer dysgwyr/myfyrwyr ar gludiant cyhoeddus na masnachol.	Mae'r cynllun yn gallu lleihau'r costau i ddysgwyr/myfyrwyr sydd yn defnyddio cludiant cyhoeddus masnachol gan eu bod eisiau teithio ar fysiau ar amseroedd sydd ddim yn gynwysedig yn y Tocyn Teithio 16+ (gweler uchod). Dylai dysgwyr/myfyrwyr hefyd ystyried ydy hi'n rhatach teithio ar gludiant gyhoeddus (boed dan dendr i'r Cyngor neu fasnachol) gan dderbyn traean o ddisgownt) nag ydi hi i brynu Tocyn Teithio 16+.

Peidio ystyried yr argymhellion hyn am y tro

Argymhelliad	Beth sydd wedi digwydd a phryd	Effaith y gweithredu
8 Dylid gosod mesuryddion gofal cwsmer pwrpasol ar gyfer y gwasanaeth	Dydy'r adnoddau ddim ar gael i weithredu ar hwn ar hyn o bryd.	
12d Dylid darparu benthyciadau ariannol i brynu cerbyd / beic modur yn ogystal er hwyluso mynediad at addysg bellach a hyfforddiant.	Does dim arian ar gael i'w roi ar fenthyg ar hyn o bryd.	